

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

Члан 1.

У Закону о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05 и 61/07), у члану 4. став 3. тачка 1) после речи: „прописа” додају се речи: „или другог акта”.

У тачки 2) речи: „лизингу, у складу са законом, или” замењују се речима: „финансијском лизингу у складу са законом којим се уређује финансијски лизинг, као и”.

Тачка 4) брише се.

У ставу 4. тачка 1) после речи: „оснивача” додају се запета и реч: „власника”.

У ставу 5. после речи: „сразмерно” додају се запета и речи: „независно од тога да ли је остварено право на одбитак претходног пореза”.

После става 6. додају се нови ст. 7. и 8, који гласе:

„Споредном испоруком добара из става 6. овог члана не сматра се први пренос права располагања на новоизграђеном грађевинском објекту или економски дељивој целини у оквиру новоизграђеног грађевинског објекта.

Код преноса целокупне или дела имовине, са или без накнаде, или као улог, испорука сваког добра у имовини која се преноси сматра се посебним прометом.”

Досадашњи ст. 7. и 8. постају ст. 9. и 10.

Члан 2.

У члану 5. став 3. тачка 2) после речи: „прописа” додају се речи: „или другог акта”.

У ставу 4. тачка 1) после речи: „оснивача” додају се запета и реч: „власника”.

У тачки 2) после речи: „оснивача” додају се запета и реч: „власника”.

У ставу 5. после речи: „сразмерно” додају се запета и речи: „независно од тога да ли је остварено право на одбитак претходног пореза”.

После става 6. додаје се нови став 7, који гласи:

„Код преноса целокупне или дела имовине, са или без накнаде, или као улог, свака услуга која се пружа преносом имовине сматра се посебним прометом”

Досадашњи став 7. постаје став 8.

Члан 3.

У члану 6. став 1. тачка 2) мења се и гласи:

„2) замена добара у гарантном року;”.

Тачка 2а) брише се.

У ставу 2. после речи: „преносиоца” додају се речи: „у смислу права и обавеза прописаних овим законом”.

Члан 4.

Члан 9. мења се и гласи:

„Члан 9.

Република и њени органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, као и правна лица основана законом, односно актом органа Републике, територијалне аутономије или локалне самоуправе у циљу обављања послова државне управе или локалне самоуправе (у даљем тексту: Република, органи и правна лица), нису обвезници у смислу овог закона ако обављају промет добара и услуга из делокруга органа, односно у циљу обављања послова државне управе или локалне самоуправе.

Република, органи и правна лица обвезници су за промет добара и услуга из става 1. овог члана за који би изузимање од обавезе у смислу става 1. овог члана могло да доведе до нарушавања конкуренције, као и за промет добара и услуга изван делокруга органа, односно ван обављања послова државне управе или локалне самоуправе, а који су опорезиви у складу са овим законом.”

Члан 5.

У члану 12. став 3. тачка 4) подтачка (8) после речи: „информација” додају се запета и речи: „као и давања информација телефоном или на други начин”.

После подтачке (9) додају се подтач. (9а) и (9б), које гласе:

„(9а) клиничког испитивања лекова и медицинских средстава;

(9б) одобравања приступа мрежи природног гаса и мрежи за пренос електричне енергије;”.

Члан 6.

У члану 14. став 1. тачка 4) тачка и запета на крају замењују се тачком.

Тачка 5) брише се.

Члан 7.

Члан 15. мења се и гласи:

„Члан 15.

Услуга се сматра пруженом даном када је:

1) завршено појединачно пружање услуге;

2) престао правни основ пружања услуге - у случају пружања временски ограничених или неограничених услуга.

Изузетно од става 1. тачка 2) овог члана, ако се за пружање услуга издају периодични рачуни, промет услуга сматра се извршеним последњег дана периода за који се издаје рачун.

Делимична услуга сматра се извршеном у време када је окончано пружање тог дела услуге.

Делимична услуга из става 3. овог члана постоји ако је за одређене делове економски дељиве услуге посебно уговорена накнада.”

Члан 8.

После члана 15. додају се назив члана и члан 15а, који гласе:

„Време увоза добара

Члан 15а

Време увоза добара настаје даном када је добро унето у царинско подручје Републике.”

Члан 9.

У члану 17. став 4. речи: „Ако накнада или део накнаде није изражен” замењују се речима: „Ако се накнада или део накнаде не остварују”.

Члан 10.

У члану 23. став 2. тачка 14) речи: „(у даљем тексту: стан)” бришу се.

Члан 11.

У члану 24. став 1. тач. 5) и 6) мењају се и гласе:

„5) унос добара у слободну зону и промет добара у слободној зони, за које би обвезник – корисник слободне зоне имао право на одбитак претходног пореза када би та добра набављао за потребе обављања делатности ван слободне зоне;

6) превозне и друге услуге корисницима слободних зона које су непосредно повезане са уносом добара из тачке 5) овог става и промет услуга у слободној зони, за које би обвезник – корисник слободне зоне имао право на одбитак претходног пореза када би те услуге набављао за потребе обављања делатности ван слободне зоне;” .

Члан 12.

У члану 25. став 2. после тачке 3) додаје се тачка 3а), која гласи:

„3а) добара за која при набавци обвезник није имао право на одбитак претходног пореза;” .

Члан 13.

У члану 26. после тачке 1в) додаје се тачка 1г), која гласи:

„1г) по основу замене у гарантном року;”.

У тачки 7) речи: „чланом 192. и чланом 193. став 1. тачка 6) Царинског закона („Службени гласник РС”, бр. 73/03, 61/05, 85/05 и 62/06)” замењују се речима: „чланом 216. и чланом 217. став 1. тачка 6) Царинског закона („Службени гласник РС”, број 18/10)”.

Члан 14.

У члану 28. став 2. тачка 2) мења се и гласи:

„2) документ о извршеном увозу добара у којем је исказан претходни порез и документ којим се потврђује да је исказани ПДВ плаћен приликом увоза.”

После става 5. додаје се став 6, који гласи:

„Обвезник може да оствари право на одбитак претходног пореза најкасније подношењем пореске пријаве за последњи порески период календарске године која следи календарској години у којој је стекао право на одбитак претходног пореза.”

Члан 15.

У члану 29. став 1. тачка 1) речи: „пловних објеката” замењују се речима: „јахти, чамаца”, а после речи: „ваздухоплова,” додају се речи: „објеката за смештај тих добара,”.

Члан 16.

У члану 38. став 2. после речи: „делатности” додају се запета и речи: „независно од дана регистрације за обављање делатности када је реч о обвезнику који се региструје за обављање делатности,”.

У ставу 4. реч: „свих” брише се, а после речи: „пријаве” додају се речи: „који су значајни за обрачунавање и плаћање ПДВ”.

Члан 17.

У члану 39. став 1. после речи: „плаћања ПДВ,” додају се речи: „као и других обвезника који у претходних 12 месеци нису остварили укупан промет већи од 4.000.000 динара,”.

Члан 18.

У члану 42. после става 1. додаје се нови став 2, који гласи:

„У случају пружања временски ограничених или неограничених услуга чије је трајање дуже од годину дана, обавезно се издаје периодични рачун, с тим што период за који се издаје тај рачун не може бити дужи од годину дана.”

У досадашњем ставу 2, који постаје став 3, речи: „става 1.” замењују се речима: „ст. 1. и 2.”.

Досадашњи ст. 3. и 4. постају ст. 4. и 5.

Члан 19.

У члану 56а став 2. тачка 2) после речи: „продавцу” додају се речи: „уплатом на текући рачун продавца”.

После става 2. додаје се нови став 3, који гласи:

„Изузетно од става 2. тачка 2) овог члана, код куповине стана под непрофитним условима од јединице локалне самоуправе или непрофитне стамбене организације основане од стране јединице локалне самоуправе за реализацију активности уређених прописима из области социјалног становања, рефундација ПДВ из става 1. овог члана може да се оствари под условом да је на име уговорене цене стана са ПДВ исплаћен износ који није мањи од износа ПДВ обрачунатог за први пренос права располагања на стану, на текући рачун продавца.”

У досадашњем ставу 3, који постаје став 4, после речи: „тачка 1) овог члана” додају се запета и речи: „а за власнички удео на стану до површине сразмерне власничком уделу у односу на површину до 40 м², односно до 15 м²”.

У досадашњем ставу 4, који постаје став 5, речи: „ставом 3.” замењују се речима: „ставом 4.”, а речи: „става 3.” замењују се речима: „става 4.”.

У досадашњем ставу 5, који постаје став 6, речи: „става 3.” замењују се речима: „става 4.”.

Досадашњи став 6. постаје став 7.

У досадашњем ставу 7, који постаје став 8, после речи: „поступку” додају се речи: „контроле испуњености услова за остваривање права на рефундацију ПДВ који морају да буду испуњени на дан овере уговора о купопродаји стана, осим услова из става 2. тачка 2), односно става 3. овог члана који мора да буде испуњен на дан подношења захтева за рефундацију ПДВ”.

Досадашњи став 8. постаје став 9.

Члан 20.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана 97. тач. 6. и 15. Устава Републике Србије, према којима Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, порески систем и финансирање остваривања права и дужности Републике Србије, утврђених Уставом и законом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Основни разлог за доношење овог закона, односно проблем који наведени закон треба да реши, је давање пореске олакшице за куповину првог стана лицима која немају решено стамбено питање, а која купују стан под непрофитним условима плаћајући купопродајну цену стана на рате, у оквиру система социјалног становања. Наиме, према постојећем законском решењу, један од услова за остваривање права на рефундацију пореза на додату вредност (у даљем тексту: ПДВ) код куповине првог стана је, да је купац првог стана исплатио уговорену цену стана са ПДВ у потпуности. С обзиром да је у Републици Србији и даље присутан проблем решавања стамбеног питања грађана, а који се постепено решава кроз систем социјалног становања обезбеђивањем подршке државе лицима која из социјалних, економских или других разлога не могу да обезбеде стан по тржишним условима, предложено је да се купцима првих станова који купују станове под непрофитним условима од јединица локалне самоуправе или непрофитних стамбених организација основаних од стране јединица локалне самоуправе за реализацију активности уређених прописима из области социјалног становања, омогући остваривање права на рефундацију ПДВ под условом да су исплатили уговорену цену стана са ПДВ у износу који није мањи од износа ПДВ обрачунатог за први пренос права располагања на стану.

Разлог за доношење овог закона је и потреба стварања још повољнијих услова за унапређење рада слободних зона, а све у циљу повећања производње, извоза и девизног прилива, као и отварања нових радних места. С тим у вези, предложено је да се пропише пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза за промет добара и услуга који се врши у слободној зони, за који би обвезник ПДВ – корисник слободне зоне имао право на одбитак претходног пореза када би та добра или услуге набављао за потребе обављања делатности ван слободне зоне.

У циљу елиминисања могућности нарушавања тржишних принципа, а пре свега принципа конкуренције, као и успостављања система опорезивања према којем не долази до прекида у остваривању права на одбитак претходног пореза у случају набавке добара или услуга од републичких органа, органа територијалне аутономије и локалне самоуправе који, према садашњем законском решењу, између осталог, нису обвезници ПДВ за промет добара и услуга који врше у оквиру својих надлежности, предложено је да се и ова лица сматрају обвезницима ПДВ у случају када врше промет добара и услуга из своје надлежности, а који може да доведе до нарушавања конкуренције.

Такође, предлаже се даље усаглашавање овог закона са стандардима Европске уније (нпр. да републички органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе буду обвезници ПДВ за промет добара и услуга који врше у оквиру својих надлежности, а који може да доведе до нарушавања конкуренције, да се услуга одобравања приступа мрежи природног гаса и електричној мрежи, клиничког испитивања лекова и медицинских средстава и

услуга давања информација телефоном или на други начин, сматра место примаоца услуга итд).

У циљу постизања што веће доследности у примени Закона о порезу на додату вредност, са што мање тумачења, предлажу се прецизирања појединих законских решења, као и правно-техничка усаглашавања овог закона.

Нису разматране могућности да се циљеви које овај општи акт треба да постигне остваре и без његовог доношења, имајући у виду да је реч о изменама и допунама закона којим се уређује опорезивање потрошње порезом на додату вредност, који се, сагласно одредби члана 15. став 1. тачка 1) Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10 и 101/10), уводи законом, па се из тог разлога и измене и допуне овог закона могу се вршити само законом.

Доношење закона је најбољи начин за решавање проблема, из разлога што се ради о законској материји, коју је једино и могуће мењати и допуњавати одговарајућим изменама и допунама закона.

Поред тога, уређивањем порескоправне материје законом, даје се допринос правној сигурности и уједно обезбеђује транспарентност у вођењу пореске политике. Наиме, закон је општи правни акт који се објављује и који ствара једнака права и обавезе за све субјекте који се нађу у истој порескоправној ситуацији, чиме се постиже транспарентност у његовој примени.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Уз члан 1.

Предлаже се прецизирање предмета опорезивања ПДВ у смислу да се прометом добара који се врши уз накнаду сматра и пренос права располагања на добрима на основу и другог акта, а не само прописа, државног органа, органа територијалне аутономије и локалне самоуправе, да се прометом добара сматра свака предаја добара по основу уговора о финансијском лизингу, да се споредном испоруком добара не сматра први пренос права располагања на новоизграђеном грађевинском објекту или економски дељивој целини у оквиру тог објекта, као и да се код преноса целокупне или дела имовине испорука сваког добра у имовини која се преноси сматра посебним прометом.

Уз члан 2.

Предлаже се прецизирање предмета опорезивања ПДВ у смислу да се прометом услуга који се врши уз накнаду сматра и пружање услуга на основу и другог акта, а не само прописа, државног органа, органа територијалне аутономије и локалне самоуправе, као и да се код преноса целокупне или дела имовине свака услуга која се пружа преносом имовине сматра посебним прометом.

Уз члан 3.

Предлаже се техничко усаглашавање одредаба Закона о порезу на додату вредност тако што се брише одредба којом је приписано да се прометом добара не сматра промет путничких аутомобила, мотоцикала, пловних објеката и ваздухоплова за које при набавци обвезник ПДВ није имао право на одбитак претходног пореза, с обзиром да се истовремено предлаже прописивање пореског ослобођења без права на одбитак претходног пореза за промет ових и других добара за која обвезник ПДВ није имао право на одбитак претходног пореза при набавци.

Уз члан 4.

Предлаже се да републички органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе буду обвезници ПДВ за промет добара и услуга који врше у оквиру својих надлежности (осим послова државне управе, односно поверених послова), а који може да доведе до нарушавања конкуренције.

Уз члан 5.

Предлаже се да се местом промета услуга одобравања приступа мрежи природног гаса и мрежи за пренос електричне енергије, клиничког испитивања лекова и медицинских средстава и услуга давања информација телефоном или на други начин, сматра место примаоца услуга.

Уз члан 6.

Предлаже се техничко усаглашавање одредаба Закона о порезу на додату вредност тако што се брише одредба којом је прописано да промет добара настаје даном када је добро унето у царинско подручје Републике, с обзиром да се истовремено, додавањем подналова „Време увоза добара” и нове законске одредбе (члан 15а), предлаже прописивање да време увоза добара настаје даном када је добро унето у царинско подручје Републике.

Уз члан 7.

Предлаже се прецизније уређивање времена промета услуга, као и техничко усаглашавање одредаба Закона о порезу на додату вредност тако што се брише одредба којом је прописано у којим се случајевима издаје периодични рачун, с обзиром да се истовремено, у делу који се односи на издавање рачуна, предлаже прописивање ове обавезе.

Уз члан 8.

Предлаже се техничко усаглашавање одредаба Закона о порезу на додату вредност додавањем подналова „Време увоза добара” и нове законске одредбе којом се уређује да време увоза добара настаје даном када је добро унето у царинско подручје Републике.

Уз члан 9.

Предлаже се прецизирање пореске основице у случају када накнада за промет добара или услуга није у новцу.

Уз члан 10.

Предлаже се, да се стамбени објекти, економски дељиве целине у оквиру тих објеката, као и власнички удели на тим добрима, не опредељују једном речју.

Уз члан 11.

Предлаже се прописивање пореског ослобођења са правом на одбитак претходног пореза за промет добара и услуга који се врши у слободној зони, за који би обвезник – корисник слободне зоне имао право на одбитак претходног пореза када би та добра и услуге набављао за потребе обављања делатности ван слободне зоне.

Уз члан 12.

Предлаже се прописивање пореског ослобођења без права на одбитак претходног пореза за промет добара за која при набавци обвезник није имао право на одбитак претходног пореза.

Уз члан 13.

Предлаже се прописивање пореског ослобођења за добра која се увозе по основу замене у гарантном року, као и техничко усаглашавање са царинским прописима.

Уз члан 14.

Предлаже се прецизирање одредбе која се односи на документацију коју мора да поседује обвезник ПДВ да би могао да оствари право на одбитак ПДВ плаћеног при увозу добара, као и рок у којем обвезник ПДВ може да оствари право на одбитак претходног пореза.

Уз члан 15.

Предлаже се прописивање права обвезнику ПДВ да одбије претходни порез по основу набавке пловних објеката који му служе за обављање делатности у оквиру које врши промет добара и услуга са правом на одбитак претходног пореза, осим по основу набавке јахти и чамаца, као и да обвезник ПДВ који нема право на одбитак претходног пореза по основу набавке путничких аутомобила, јахти, чамаца и ваздухоплова нема право на одбитак претходног пореза ни по основу набавке објеката за смештај тих добара.

Уз члан 16.

Предлаже се прецизирање одредбе која се односи на подношење евиденционе пријаве лица које отпочиње да обавља делатност.

Предлаже се, да се обавеза обавештавања надлежног пореског органа о изменама података из евиденционе пријаве односи само на податке који су значајни за обрачунавање и плаћање.

Уз члан 17.

Предлаже се прописивање могућности брисања из евиденције за ПДВ на захтев обвезника који у претходних 12 месеци није остварио укупан промет већи од 4.000.000 динара.

Уз члан 18.

Предлаже се техничко усаглашавање текста за које је дато објашњење уз члан 7.

Уз члан 19.

Предлаже се прописивање права на рефундацију ПДВ лицима која немају решено стамбено питање, а која купују стан под непрофитним условима плаћајући купопродајну цену стана на рате, у оквиру система социјалног становања, под условом да су платили уговорену цену стана са ПДВ у износу који није мањи од износа ПДВ обрачунатог за први пренос права располагања на стану.

Такође, предлажу се одређене корекције законских одредаба у смислу опредељивања обима остваривања права на рефундацију ПДВ у случају куповине власничког удела на стану, испуњености услова за рефундацију ПДВ који се односи на исплату купопродајне цена стана са ПДВ и контроле испуњености услова за остваривање права на рефундацију ПДВ од стране надлежног пореског органа.

Уз члан 20.

Предлаже се да овај закон ступи на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити средства у буџету Републике.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Доношење овог закона по хитном поступку предлаже се у складу са чланом 167. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, бр. 52/10 и 13/11), имајући у виду да је неопходно обезбедити несметан рад органа и организација чије се функционисање финансира из буџета Републике Србије, као и даље усаглашавање овог закона са прописима Европске уније.

VI. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

Очекује се да ће ефекат предложених решења у буџету Републике Србије бити неутралан.

1. На кога ће и како ће највероватније утицати решења у закону

Овај закон ће утицати на:

1) републичке органе, органе територијалне аутономије и локалне самоуправе који врше промет добара и услуга који је исти као и промет који врше привредни субјекти, с обзиром да ће моћи да остваре право на одбитак претходног пореза по основу набавке добара и услуга који користе за тај промет;

2) привредне субјекте:

- који врше промет добара и услуга који је исти као и промет који врше републички органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, с обзиром да ће предложена решења сузбити могућност нарушавања конкуренције;

- који послују у слободним зонама, с обзиром да ће набављати добра и услуге у слободним зонама без пореског оптерећења;

3) грађане – купце првих станова који станове купују под непрофитним условима плаћајући уговорену цену стана са ПДВ на рате, с обзиром да ће моћи да остваре рефундацију ПДВ под условом да су платили уговорену цену стана са ПДВ у износу који није мањи од износа ПДВ обрачунатог за први пренос права располагања на стану.

2. Какве трошкове ће примена закона створити грађанима и привреди (нарочито малим и средњим предузећима)

Примена овог закона не би требало да створи додатне трошкове грађанима и привреди.

3. Да ли су позитивне последице доношења закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити

Одговор на ово питање садржан је у тачки 2. Анализе ефеката закона.

4. Да ли се законом подржава стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција

Предлогом закона се омогућава стварање додатних погодности у вези са пословањем привредних субјеката у слободним зонама.

Такође, овим законом се утиче на тржишну конкуренцију прописивањем да су републички органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе обвезници ПДВ за промет добара и услуга који врше у оквиру својих надлежности (осим послова државне управе, односно поверених послова), а који може да доведе до нарушавања конкуренције.

5. Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о закону

Овај закон је у поступку припреме достављен надлежним министарствима и другим надлежним органима, тако да је заинтересованим странама пружена прилика да изнесу своје ставове.

6. Које ће се мере током примене закона предузети да би се остварило оно што се доношењем закона намерава

Министарство финансија надлежно је за спровођење овог закона, за његову уједначену примену на територији Републике Србије, као и за давање мишљења у вези његове примене.

Посебно истичемо да Министарство финансија, периодичним публикавањем Билтена службених објашњења и стручних мишљења за примену финансијских прописа, као и на други погодан начин, додатно обезбеђује транспарентност, информисаност и доступност информацијама, како би се и на овај начин допринело остваривању циљева постављених доношењем овог закона.